

BIJLAGEN

4.1. Rapportage Ecologische Quikscan

Altenaweg 22
9321 XE Peize
Tel. 050 - 7503817

Aan: Bouwkundig Ontwerpbureau Muntinga
T.a.v. dhr J.G. Muntinga
Esweg 90
9411 AK Beilen
Tel: 0593-541191
Fax: 0593-541471

Betreft: Rapportage ecologische quickscan
Wijster

Peize, 29 mei 2012

Geachte heer Muntinga,

Met deze brief rapporteer ik over de resultaten van de ecologische quickscan ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging voor het plangebied aan de Nieuwe Es 4A en Nieuwe Es 8 te Wijster.

Inleiding

De initiatiefnemers, H. Reinds en G. Gils, zijn van plan om de huidige schuur en "bungalow" aan de Nieuwe Es 8 te vervangen door een twee-onder-eenkapwoning. De opslag aan de Nieuwe Es 4 maakt plaats voor een vrijstaande woning.

In het kader van de ruimtelijke onderbouwing van de bestemmingsplanwijziging verlangt de gemeente Midden-Drenthe een ecologische quickscan. De werkzaamheden hebben mogelijk effect op beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden. Naast soorten die bijzondere bescherming genieten, geldt er een algemene zorgplicht om planten en dieren niet onnodig te verstoren. Daarom dienen flora en fauna en eventuele negatieve effecten in kaart gebracht te worden om deze te kunnen toetsen aan de natuurwetgeving.

Natuurbescherming

De natuur is in Nederland beschermd langs twee sporen: gebieden worden beschermd en soorten worden beschermd. De bescherming van natuurgebieden is in Nederland ontstaan als gevolg van particulier initiatief. Vanaf de veertiger jaren is ook de overheid gebieden gaan beschermen. De bescherming van soorten is begonnen met het beschermen van vogels (eind 19^e eeuw). Naderhand zijn ook andere soorten beschermd. Zo heeft de natuurwetgeving zich in de loop van meer dan 100 jaar ontwikkeld, in samenhang en interactie met de maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

De bescherming van planten en diersoorten buiten natuurgebieden is erg belangrijk. Ten eerste is het niet mogelijk om alle belangrijke gebieden (tijdig) aan te kopen. Ten tweede houdt de natuur zich niet aan menselijke grenzen. Vleermuizen maken veel gebruik van oude gebouwen, omdat in de natuurgebieden geen geschikte schuilplaatsen meer voorkomen. Nieuwe gebouwen zijn vaak ongeschikt, omdat ze o.a. vanwege isolatie niet meer toegankelijk zijn voor vogels en vleermuizen. Zou er geen wetgeving zijn, dan zouden we deze soorten verliezen, omdat ze geen nest en schuilgelegenheid meer hebben.

Zo kunnen ook bepaalde soorten planten en dieren die voorheen in een groot gebied voorkwamen, zijn teruggedrongen tot enkele geïsoleerde plekken. Daardoor zijn ze kwetsbaar voor toevallige gebeurtenissen, bijvoorbeeld het dempen van een watergang.

Door vooraf onderzoek te doen, kan schade voorkomen worden en kan ook tijdig compensatie plaatsvinden, door bijvoorbeeld het aanbrengen van speciale dakpannen, waardoor een Huismus ook een nest kan maken onder de pannen van een nieuwbouwhuis.

Natuurherstel gaat niet vanzelf door nietsdoen. In de afgelopen eeuwen is het grondwaterpeil minimaal een halve meter, maar vaak wel meters gezakt. Hierdoor is Nederland verdroogd. Alleen door het onklaar maken van bijvoorbeeld begreppeling, kan de natuurlijke waterhuishouding weer worden hersteld. Hetzelfde geldt voor het ongedaan maken van egalisatie, van overbemesting, etc. Door de droogte en overbemesting groeit de Nederlandse natuur zich "stuk". Slechts weinig soorten profiteren daarvan, terwijl veel soorten verdwijnen omdat er teveel schaduw is of andere levensvereisten er niet meer zijn. Dit werkt door in de fauna.

Plangebied

Het plangebied bestaat uit de genoemde percelen met daarop de huidige bebouwing. Tevens wordt de directe omgeving beschouwd.

Voor inventarisatiedoeleinden wordt een indeling in atlasblokken (5x5 km) en kilometerhokken gebruikt om de verspreiding van soorten en vegetaties in kaart te brengen. Het plangebied en de directe omgeving daarvan ligt in kilometerhok 231-537 (Atlasblok 17-33).

Methode

Het onderzoek bestaat uit een bezoek aan de locatie en bureaustudie. Op 18 april 2012 is het plangebied overdag bezocht. Tijdens het veldonderzoek is de buitenzijde van de bestaande gebouwen bekeken, de aanwezigheid van oude bomen en oppervlaktewateren in de directe omgeving geïnventariseerd. Tijdens het veldonderzoek aangetroffen beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd.

Het veldonderzoek is een momentopname. Aan de hand van literatuur en gegevens van verschillende instanties is onderzoek gedaan om een beeld van de natuurwaarden van het plangebied aan te vullen. Er is daartoe een globale rapportage opgevraagd bij het Natuurloket.

Resultaten

Hierna worden de resultaten beschreven. Daarbij worden de volgende afkortingen gebruikt:

FF1= Flora- en faunawet Tabel 1, lichte bescherming

FF2 of FF3= Flora- en faunawet Tabel 2 of Tabel 3, strenge bescherming

HRIV= Europese Habitatrichtlijn Tabel IV, strenge bescherming

RL= Rode Lijst: GE=gevoelig; KW=kwetsbaar; BE=bedreigd; EB=ernstig bedreigd.

(Sporen van) cursief gedrukte soorten zijn waargenomen tijdens het veldbezoek.

Landschap

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Wijster. Het dorp heeft een ruime, groene opzet. In het landschap erom heen vindt relatief grootschalige landbouw plaats, maar er zijn nog wel houtwallen en andere landschapselementen aanwezig. Deze landschapselementen hebben een verminderde kwaliteit door verstoring en vermesting. In de omgeving is de Rietorchis (FF2) waargenomen. Vochtige taluds langs greppels kunnen voor deze soort een standplaats zijn. Bermen, schrale taluds en houtwallen, bijna uitsluitend buiten de bebouwde kom, kunnen de groeiplek zijn voor beschermde en bedreigde soorten planten, (korst)mossen en paddenstoelen. Daar zijn ook bijzondere insecten mogelijk als Heideblauwtje (FF3, RL-GE) en bedreigde soorten zandbijen. Voor reptielen is het landschap ongeschikt.

De meeste sloten vallen 's zomers droog. Permanent oppervlaktewater in de vorm van vijvers, vennen of poelen ontbreekt, afgezien van eventuele tuinvijvers. Voortplantingswateren voor bijzondere amfibieën als Poel- en Heikikker liggen op meer dan 700 meter afstand.

Vleermuizen

Bij het Natuurloket zijn geen vleermuisgegevens bekend en in de werkatlas "Verspreidingsatlas van de zoogdieren van Drenthe" (2010) is Wijster wat betreft vleermuizen (FF3, HRIV) een witte vlek. Verwacht worden Gewone en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger (RL-KW), Rosse vleermuis (RL-KW) en Gewone grootoorvleermuis.

Vanuit de wettelijke bescherming wordt gekeken naar 3 aspecten: vleermuisverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes die verblijfplaatsen en foerageergebieden verbinden.

Vleermuisverblijfplaatsen: deze zijn beschermd omdat er door sloop veel verblijfplaatsen verdwijnen, terwijl nieuwe gebouwen meestal niet geschikt zijn. Vleermuizen zijn kwetsbaar omdat ze niet gelijkelijk verdeeld over de omgeving voorkomen, maar geclusterd in deze verblijfplaatsen. De schuur heeft een enkelsteens muur en een golfplaten dak. Onder de windveer bevinden zich spleten die vleermuizen en vogels toegang geven tot ruimte(n) daarachter. Daardoor is de schuur potentieel geschikt als verblijfplaats voor in elk geval Gewone en Ruige dwergvleermuis. In de bungalow en de opslag zijn geen spleten gevonden die geschikt zijn voor vleermuizen.

Het plangebied wordt door vleermuizen als foerageergebied gebruikt. Op een leefgebied met een schaal van kilometers heeft, is het een kleine, tijdelijke verstoring die geen effect heeft op de beschikbaarheid van voedsel. Als vliegroute door een verder ongeschikt gebied heeft het plangebied geen betekenis, aangezien de directe omgeving als geheel door vleermuizen gebruikt kan worden.

Overige zoogdieren

Ook wat betreft overige zoogdieren is er weinig bekend over Wijster. Er is één soort waargenomen van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Het gaan om Steenmarter, Eekhoorn of Das, waarbij de Steenmarter het meest voor de hand ligt. In bebouwd gebied, zoals het plangebied, kan de Steenmarter (FF2) zolders, bergingen en andere structuren gebruiken als verblijfplaats. Bij de andere 2 soorten kan het gaan om zwervende individuen zonder vaste verblijfplaats in Wijster.

In het plangebied (nr 4A) zijn grote hoeveelheden haardhout opgeslagen. Deze zijn afgezocht op sporen en uitwerpselen, maar de aanwezigheid van de Steenmarter is niet gebleken. De gebouwen zijn niet toegankelijk voor de Steenmarter.

Algemeen voorkomende soorten zijn Egel, Mol, Konijn, Haas en Ree (alle FF1). Verder zijn er in het verleden waarnemingen gedaan van de Wezel (FF1, RL-GE). In aanvulling daarop kunnen algemene soorten (FF1) (spits)muizen, kleine marterachtigen en Vos worden verwacht. Mogelijk komt de Hermelijn (FF1, RL-GE) voor.

Vogels

Het plangebied is van betekenis voor enkele vogelsoorten (FF23). Aan alle gebouwen bevinden zich restanten van nesten van de *Huiszwaluw* (RL-GE). In de nok van de schuur is het nest van een *Spreeuw*. De spleten die al genoemd zijn onder het kopje vleermuizen zijn deels ook te gebruiken door vogels, zoals de *Huismus* (RL-GE), *Witte kwikstaart* en *Zwarte roodstaart*. Voor het eventueel broeden van deze soorten zijn echter geen aanwijzingen gevonden. In de gebouwen zijn geen openingen die groot genoeg zijn om toegang te bieden aan de Kerkuil (RL-KW). Jaarrond beschermde nesten zijn, behalve eventueel van de *Huismus*, niet aanwezig.

In de omgeving zijn verder aangetroffen: *Boomklever*, *Boomkruiper*, *Ekster*, *Zwarte kraai*, *Ringmus* (RL-GE), *Vink*, *Heggenmus*, *Houtduif*, *Boerenzwaluw* (RL-GE), *Pimpelmees*, *Koolmees*, *Merel*, *Tijftjaf*, *Groenling* en *Geelgors*.

Andere soorten van de Rode Lijst die in de omgeving zouden kunnen voorkomen, zijn *Grauwe vliegenvanger* (RL-GE), *Kneu* (RL-GE), *Ransuil* (RL-KW) en *Spotvogel* (RL-GE).

Overige soortgroepen

In het plangebied ontbreken beschermde plantensoorten en natuurlijke vegetaties. Voor bijzondere amfibieën en reptielen en overige bijzondere ongewervelde dieren is het plangebied ongeschikt. Wel kunnen er algemene amfibieën (FF1) verwacht worden als *Bruine kikker*.

Gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is het Dwingelderveld op meer dan 3,5 km afstand van het plangebied. Het Mantingerzand ligt op iets grotere afstand. Andere Natura2000-gebieden bevinden zich op meer dan 5 km afstand.

De Ecologische Hoofdstructuur ligt op 350 m afstand. Daarin worden bossen op arme en rijkere gronden en vervangingsgemeenschappen daarvan ontwikkeld.

Werkzaamheden en effecten

Werkzaamheden

- De bestaande gebouwen worden gesloopt;
- De beplanting wordt verwijderd en de grond bouwrijp gemaakt;
- Op de Nieuwe Es 4A wordt een nieuwe woning gebouwd;
- Op de Nieuwe Es 8 wordt een twee-onder-een-kapwoning gebouwd;

Effecten

- Er gaan mogelijk verblijfplaatsen verloren van vleermuizen en vogels;
- Door de werkzaamheden wordt flora en fauna verstoord, beschadigd/verwond en gedood. Het betreft algemeen voorkomende soorten. Overige beschermde en bedreigde soorten worden er niet door geschaad;
- De werkzaamheden hebben op lokale schaal plaats. De omvang van de uitbreiding is niet van dien aard dat er regionale effecten optreden, zodat beschermde natuurgebieden of de EHS erdoor beïnvloed zouden worden.

Advies

- Ter voorbereiding van een omgevingsvergunning zal voor de schuur aan de Nieuwe Es 8 nader veldonderzoek moeten worden gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen en Huismus. Dit kan het beste plaatsvinden in de periode mei/juni en tenminste een jaar voorafgaand aan de werkzaamheden, zodat, indien nodig, tijdig verzachtende maatregelen kunnen worden genomen. Afhankelijk van de resultaten kan het wat betreft vleermuizen nodig zijn om waarnemingen te doen in de nazomer/herfst;
- Wat betreft soorten als Huiszwaluw en Spreeuw zijn verzachtende maatregelen niet verplicht. Men kan deze soorten, die beide achteruitgaan, helpen door nestgelegenheid te bieden (voorbeelden op o.a. www.vivara.nl).
- Broedvogels: verstoring van broedvogels moet worden voorkomen. Het verwijderen van beplanting en sloopwerkzaamheden moeten plaatsvinden buiten het broedseizoen, tenzij vastgesteld is dat er geen broedende vogels zijn;
- Voor algemene beschermde soorten (FF1) geldt een automatische vrijstelling in het kader van ruimtelijke inrichting en beheer. Voor deze soorten, vaatplanten, algemene zoogdieren en amfibieën hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd;
- Overige streng beschermde soorten ondervinden geen schade. Er zijn voor deze soorten geen aanvullende vergunningen of ontheffingen nodig;

- Zorgplicht: vanuit de Flora en faunawet geldt een algemene zorgplicht. Wanneer men tijdens de werkzaamheden dieren aantreft die het gevaar lopen beschadigd of gedood te worden, kan men ze het beste oppakken en naar een veilige, vergelijkbare plaats in de directe omgeving brengen en loslaten;
- Er zijn geen effecten op beschermde natuurgebieden of op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten. Er zijn geen aanvullende vergunningen of ontheffingen nodig.

Met vriendelijke groet,
Namens Vos Ecologisch Onderzoek,

drs. P.G. Vos